

armadi je mnenja, da so izostali napovedani veliki uspehi spričo žilavega nemškega odpora. Vse utrdbe so kljub veliki naglici zgradili skrbno in spretno. Bitka za Ren torej še zdaleka ni dosegla svoje krize in je sedaj še vedno v prvi fazi.

Kronika

* 446 novih častniških pripravnikov us aške milice. Na Jelačičevem urgu v Zagrebu so v prisotnosti Poglavnika povabili v častniške pripravnike ustaške milice 446 srednješolcev, ki so se vojaško izučili v Nemčiji. Nato so zaprisegli rekrute Poglavnike telesne straže.

* Podajanje oddaje poštini omočev za božične pošiljke vojakom. Nemški listi objavljajo, da je nemška pošta podaljšala rok za oddajo božičnih pošilk za vojske na bojišču do 10. decembra. Občinstvu pa se priporoča, da oda za božič namenjene pošiljke čimprej.

* Smrt najstarejših Svedinje. V starosti skoraj 106 let je umrla v neki vasi ob švedski zapadni obali najstarejša švedska žena vdova Marija Olsson. Sele pred kratkim je umrl najstarejši švedski mož, četrletar Nilsson. Star je bil 105 let.

* Gladovne demonstracije v Parizu. Po poročilih iz Pariza je prišlo v nedeljo v pariškem okraju St. Denis do ogromnih demonstracij zaradi pomanjkanja življenjskih potrebščin. Pozvali so vlado, naj izroči vso prehrano za živilskimi potrebščinami v roke podtalnemu gibanju. Vsi govori v tej demonstraciji so imeli močan boljševski značaj. Povedali so, da lahko dobi stradalno prebivalstvo le gnil krompir po visokih cenah.

* Sovjetski državljani na Finskem ne bodo plačevali davkov. Finski državni predsednik Mannerheim je predložil finskiemu parlamentu zakonski osnutek, na podlagi katerega bi bili sovjetski državljani na Finskem oproščeni davkov in drugih dajatev. Kot utemeljitev navaja določbe pogodbe o premirju. Zneske, ki so jih sovjetski državljani že vplačali, jim bo finska država povrnila.

* Prepadi med bojiščem in Ameriko. Ameriški pisatelj in vojni poročevalec John Mason Rown je govoril v New Yorku o svojih doživljajih. Dejal je, da je samoten, ker ima prebivalstvo Združenih držav tako malo zanimanja za bojišče. Borci, ki se vračajo iz prekomorja, so osupli sprito prepada, ki vlada med bojiščem in domovino.

* Finska organizacija Lotta razpuščena. Kakor javljajo iz Helsinkov, je razpuščila finska vlada na podlagi diktata o premirju veliko finsko organizacijo Lotta-Svaerd. Organizacija je štela 221.000 članov. Sporočilo o razpustu te organizacije je povzročilo na Finskem veliko pobujnost, ker je izpolnjevala tako močno razirajočo žensko organizacijo človekoljubne naloge, ki so sedaj potrebnejše kot kdajkoli.

Iz Ljubljane

u— Novi grobovi. V petek 10. t. m. sta po tragičnem naključju umrli v Celju Viktor Smigovec in njegova žena Marija Smigova, rojena Hauptmann, bivša upraviteljica dnevnega zavežišča v Celju. Pokopali so ju v četrtek 16. t. m. na Ponikvi.

u— Za vedno je zapustil svoje šolski upravitelj v pok. Vendramin Franc. Za njim zahtujejo soproga Anica, sin inž. Dušan in hčerka Dragica. Pogreb bo v soboto, 2. decembra ob 14. z Zal, kapelica sv. Krištofa na pokopališču k Sv. Križu. — Umrli je ga, Antonija Zörer, ur. Uršič. Pokopali jo bodo v soboto, 2. decembra ob 15. uri z Zal, kapelica sv. Jožefa na pokopališču pri Sv. Križu. Pokojnico objokujejo sin Franjo, sodnik, hči Viktorija ter vnuka Franc in Aleksandra. — V 81. letu svojega življenja je zapustil svoje Franc Marinc, mestni uslužbenec v pok. Zupčiča soprogo Ano roj. Mahr, sina Franja, snaho Hermine, vnuka Kamila in Marjana ter družine Marinc in Stefancioza. — Pokojnikom bodi ohranjen blag spomin, preostajim izreka: mo tudi naše sožalje.

u— Bolniška nakazila za mesec december. Ker za mesec december upravičenci bolniških nakazil še niso prejeli živilske nakaznice, bo bolniški odsek del bolniških nakazila tudi na podlagi osebnih izkaznic. Brez predložitve živilske nakaznice za mesec december ali osebne izkaznice urad bolniških nakazil ne bo izdal. Vsi oni upravičenci, ki imajo diagnozo označeno s štev. 8, 9 ali 13, pa še niso prejeli živilske nakaznice za mesec december, naj se zgledajo v bolniškem odseku zaradi bolniškega nakazila šele tedaj, ko bodo živilske nakaznice za mesec december prejeli.

u— Močno znižane cene. Prejeli smo: Te vabljive besede smo včasih brali na lepkih narodnega gledališča. Zdaj jih zmanjšamo, gledališče ima dobre čase in ni zadreg zaradi slabega obiska. Ugotovilo se je že javno, da ima občinstvo več smisla za umetnost, čeprav se priznava, da so še drugi vzroki, ki je Talijin hram poln. Le enega dejstva javnost še ni imela prilike

čuti: marsikdo, ki bi bil red deležen lepote gledališke umetnosti, ostaja praznih rok, ali bolje — praznega srca. Vzrok? Zeo preprosto. Gledališke cene so šle navzgor, njegovi prejemniki navzdol in sicer po nekem nepreračunljivem nesorazmerju. Tako so ostali ljudje, ki so bili vedno zvesti gledališču, pred vrati. To dejstvo lahko mirno sprejmemo že zaradi znane prislovice: danes meni, jutri tebi, tem laže, ker ne g. e tu za razbrazdano razkošje, ampak za plemenite užitke. Vendar se prav tu pojavlja vprašanje, vprašanje razmerja slovenske umetnosti in plačilnih sredstev. O tem razmerju bi se dalo temeljito razpravljati, bistvo pa je kaj enostavno: ali naj nosi današnja umetnost pečat pridobitnosti ali naj bo ljudsko, recimo ljudska v toliko, da se vsaj od časa do časa širje odprelo vrata v dom slovenskih Muz. — Eden bi šil.

NOVO IZŠLO!

Za »MIKLAVŽA, BOŽIČ IN NOVO LETO« najlepše darilo: Knjiga Josipa Jurčiča: JURIJ KOZJAK v hrvaškem prevodu, v lepi vezavi. — Najboljši papir! — Dobite jo pri Uršulinkah za ceno 112.— lir.

u— V ponedeljek, dne 4. decembra bo v Dramskem gledališču predstava za celavstvo »Matiček se ženijo« po globoko znanih cenah. Vstopnice se dobijo v prodajni v Delavski zbornici, II. nadstropje. Začetek predstave ob 17.30.

u— Vodnikova družba obvešča vse gg. poverjenike in člane, da so letošnje knjige izšle. One gg. poverjenike, ki še niso oddali svojih nabiralnih pol, prosimo, da naj iste takoj blagovojijo prinesiti v družbo no pisarno, da jim zamoremo izročiti letošnje knjige za njihove člane. Nadalje posloso člane, ki še niso obnovili za letošnje članstva, da naj se takoj prijavijo pri svojem poverjeniku oziroma v piarni d. ubze (Narodna tiskarna), ali knjigarni Tiskovne zadruge, Selenburgova ul. 3 ali Učiteljski knjigarni, Franciškanska 6.

u— Miklavž v izložbah ljubljanskih trgovin. Po nekaterih izložbah ljubljanskih trgovin je te dni razstavljal svo e dobrote darželjvi Miklavž, ki bo godoval prihodnjo sredo. Na zunaj je ostalo vse pri starem. Miklavž vabi kupce v svojem tradicionalnem rdečem spremstvu. Drugič: je v vsebino. V zavitihi, ki jih ponuja, so letos kaj skromna darila, saj ni obilice v nobenem predmetu, ki je v prejšnjih letih tako hvaležno služil za darila. Matere iščejo sešaj zlasti jabolka in podobne koristne »sadeže, ki bi na Miklavžovo jutro razveselili njihovo deco. Razen na nakaznice pa jabolk skoro ni dobiti, če ne plačate prav visokih cen. Z drugimi praktičnejšimi darili je še večji kriz. Kar ni vezano na nakup z nakaznico, je tako drago, da stane izpolnitev vsake otroške želje vsoto, ki prcsaga moči skromnejše situiranega uradnika, nameščenca in delavca.

u— Za Socialno pomoč so darovali: Trgovina Pengov, Ljubljana, Karlovska 19, je darovala namesto venca na grob pok. Draga Čeca 200 lir; Doroteja Fredrich, Ljubljana, 500 lir; Aleksander M. Friedrich, Ljubljana, eksport lesa, 2000 lir; Ivana Kucel, Ljubljana, 200 lir; nemenovana družina iz Trsta 300 lir. Vsem darovalcem iskrena zahvala!

u— Uradne ure denarnih zavodov. Zaradi letalskih alarmov bodo poslovne ure denarnih zavodov za stranke od 1. decembra t. l. dalje od 8. do 12.30 ure. Združene ure denarnih in zavarovalnih zavodov Ljubljanske pokrajine.

u— Vse dijake, dijakinje opozarjamo na instrukcije srednješolskih predmetov in tujih jezikov. Vpisovanje dnevno: Specialne instrukcije. Kongresni trg 2/II.

u— Po okoliških hribihi, ki jih te dni tako vztrajno zakriva megla, je zapadel sneg zelo nizko. Hlad je vedno bolj nepri-

Ob alarmu takoj v zaklonišča

Uprava policije v Ljubljani, oddelek za protiletalsko zaščito opozarja prebivalstvo, da mora v primeru danega znaka za protiletalski alarm takoj zapustiti vse javne prostore in ceste in se nemudoma podati v najbližje zaklonišče. Osebe, ki ne bodo upoštevale obstoječih predpisov, bodo najstrožje kaznovane z denarno in zaporno kaznijo.

Nespametni so oni, ki se smejejo tistim, ki se vestno drže navodil za zaščito pred letalskimi napadi, ker se ravno njim lahko zgodi, da bodo bridko občutili svojo neumestno junaštvo in vsevednost.

jeten in narava se tudi v dolini pripravlja na snežno odejo. Kljub temu za sneg še ni godna. Pričakovati pa smemo, da nas bo zima v decembru že obdajala z večjo količino snega. Sedaj so ljudje popravili skoraj vse svoje njivice in vrtove in jim sneg ne bo prizadejal več večje škode, kakor se je to zgodilo, ko se je sredi novembra pojavil prvič. Posledice takratne sode oziroma toče in kasnejšega silnega naliva se kažejo v vsem obsegu šole s. daj. Ozimina je ponekod tako zbita in stočena v tla, da si bo je s težavo opomogla. Podobno je z zimsko sojato, med tem ko motovilci in špinača ne rasteja nikamor, na največ o nejevoljo gospodinji, ki bi si obeh rade privoščili.

u— Obnavljanje strehe trnovske cerkve te dni hitreje napreduje. V soboto in v nedeljo so očistili s podstrešja ogorele, neuporabne tramove, kolikor jih je ostalo še po prvem čiščenju in jih razorožali. Ljudje so jih v stiski za kurivo brž kupili. Ta teden so postavljali stráni stol in streho prekrij z opek o pod obema sto-poma. Če dela ne bodo prekinjena, bo trnovska cerkev že v kratkem imela novo straho.

u— Učile se strojepljaji! Praktično znanje, koristno vsakomur selaj in v bodoče v zasebnem ali javnem poklicu. — Novi tečaj pričenjajo 1., 2., 4. in 5. decembra. — Učne ure dogovorno po želji obiskovalcev. Vpisovanje dnevno. — Prospekti: Trgovsko učilišče »Christofov učni zavod«, Domobranska 15.

u— FORMICOT PASTILE ZA DEZINFUKCIJO UST IN GRLA dobite v lekarnah.

Iz Novega mesta

Sneg je izginil. Pred dnevi je snežilo kot o božiču. Nato pa je zopet začelo deževati in sneg je skopel, v velko zadovoljstvo vseh prebivalcev, ki n. majo zalog kuriva. V četrtek je zpet posijalo sonce, ki je kmalu posušilo blatne ceste. Ljudje si želijo takega vremena — vsaj do božiča, seveda — brez zračnih alarmov. Manj prijetni pa so večeri v našm mestu Prebivalci, ki se vračajo z dela ali iz ur-dov, včasih krepko zagodnjajo. Kaj bi ne? Ho-diš no hodniku, bum, pa se zaletiš v koga. Umankeš se na cesti, čof, si v luži ali zo-pet butiš v »mirnega« pasanta. Večkrat pride do kaj smešnih prizorov. Ker ni žepnih svetilk, si ljudje pomagajo s cigaretami (če jih imajo) ali pa g. asno govorijo, da opozarjajo druge demov hitce na »nevarnost«. Pa bo kmalu boljše, saj še sije »fantovsko sonce«.

Z Gorenjskega

Nemška delavska fronta in totalna vojna. Pretečeno soboto in nedeljo so v Celovcu zborovali voditelje nemške delavske fronte na koroškem ozemlju. Zborovanje je otvoril župni vodja Egger, ki je označil naloge delavske fronte z ozirom na dolžnosti njenih voliteljev in nadzornikov. Predavatelj Stadlbauer je predložil zbranim poslušalcem nazorni pouk, kako je treba postopati, da bodo vse naloge zadovoljivo izpolnjene. Voditelji delavske fronte so dobili na tem zborovanju vse potrebne praktične napotke. Ko je bilo zborovanje na višiču, je obiskal prireditelju tudi Gauleiter dr. Rainer, ki je naslovil na udeležence nekaj vzpodbudnih besed.

Zborovanje koroških kmetie in gospodnj-skih svetlice. Voditeljice koroškega kmet-skega ženstva so pred kratkim sklicale se-stanek za gospodinske svetlice in voditelje deklinskih trokovnih šol. Zborovanja se je udeležila tudi gospa dr. Sprenglova, ki je izprvo povdarila naloge nemških kmet-ice v šestem letu vojne. Zlasti je navajala naloge, ki jih je treba izvršiti v sedanjih zimskih mesecih. Strokovna referentka Weigandova je razpravljala prvenstveno o kur-javi, gđ. Kaufmannova pa je govorila o tem, kako velja ravnati z zalagami. Inspek-tor za vrtove Schmidt je dal napotke za povečanje površine vrtov, ki naj omogočijo v teku l. 1945. povečanje površin za pride-lovanje zelenjave.

Violinski koncert v Celovcu. Minuli četrtek je koncertirala v Celovcu znana gos-ladica Krista Richter-Steiher, profesorica na Mozarteumu v Solnogradu. Na klavirju jo je spremljal prof. Keldorfer. Gosladica je pokazala kultivirano igro, združeno s popojno tehniko. V prvem delu koncerta je izvajala Händlovo sonato v D-duru ter Brahmovso sonato op. 100 v A-duru. Drugi del koncertnega sporeda je obsegal sklad-be italijskih mojstrov, med drugim Cor-relljevo kompozicijo »La Folia«. Nadalje je bil na sporedu Nardimljevi lirčni »Larghetto«. Tudi Paganinijeva sonata v E-molu je pokazala vse zmnožnosti violinstike in njenega spremljevalca. Poslušalci so se

violinstiki za njeno podajanje navdušeno zahvaljevali.

Božični dodatek za mladino. V 70. dode-litveni dobi t. j. v času od 11. decembra 1944 do 7. januarja 1945 prejmejo vse mladostne osebe v Nemčiji do 18 let 125 gramov sladkorja kot poseben božični dodatek. Ostali obroki kruha, mleka, mesa, masla, meze, peciva, mleka in kave osta-nejo neizpremenjeni. Otroci o 10. do 18. leta prejmejo poleg tega še po 200 gramov meze, odrasle osebe pa po četrť kg. mesa.

Magistra ni uradi v Beljaku so dobili nove prestore na Italijanski cesti, kjer uraduje od 23. novembra dalje župan s podrejenimi organi. Prehranjevalni urad v Beljaku se je preselil v prostore ljudske šole v Ulici Teodora Janišca.

V blejskem okraju je smrt pobrala Franca Krendiča ter Jakoba Silvnika.

Zrtv letalskega napada je postala 21-letna lekarnarska asistentka Hilla Luke-ževa v Beljaku. Bila je ubita o priliki tero-rističnega napada dne 22. novembra, po-kopali pa so jo 27. novembra na beljaškem pokopališču.

Pripratek prebivalstva na Gorenjskem. V območju medvoške občine so se naro-dili meseca oktobra: Oskar Franc Turk v Vašah, Mihaela Rihar in Rafaela Rihar v Zlebah ter Marija Zor v Goricanah.

Smrt v Cerkljah. V teku meseca okto-bra so umrli v okolici Cerklja na Gorenj-skem naslednji rojaki: Aležej Gašper in Ciril Gašper s češnjice, Anton Plevel iz Zaloga, Janez Šter iz Zgornjega Brnika, Aleš Robas iz Cerklja, Jože Jurjavec iz Milj, Miha Dobovšek iz Sidra, Jernej Vomberger iz Cerklja, Janez Dobnikar iz Zgornjega Brnika ter Franc Dolinar s Poljanca.

V Celovcu je umrla po težki bolezni v starosti 49 let žena »trojrovede Terezija Gradova. Pokopali so jo v sredo 29. no-vembra na celovškem pokopališču.

Nezgodna na cesti. 67letni tesar Valentin Vernik iz Celovca je padel na cesti ter si zlomil več reber. Morali so ga odpejati na zdravljenje v celovško bolnišnico.

Iz Trsta

Smrtna kosa. Dne 26. in 27. novembra so umrli v Trstu: 76letni Štefan Rusić 34-letna Edina Spanger, 64letna Regna Kra-skovec, Lucijan Svetina, 85letni Franc Ma-nin, 74letna Marija Gombić, 49letna Julija Linda, 58letni Franc Sinigoi, 58letni Karel Nodog, 24letni Rudolf Štefe, 58letni Jakob Kržman, 51letna Marija Kovač v.č. Sario, 30letna Lucija Cergelj in Karol Bare.

Himen. Te dni so se poročili v Trstu slikar Roman Petelin in gospodinja Karo-lina Cigoj.

Masien plen. Komisar za pobiranje črne borze v Trstu objavlja: Se zmerom se naj-dejo prekupčevalci, ki ne jemljejo resno predpisov in ki brez predpisane dovolilnice pristojnih oblastev prevažajo razno blago, predvsem kadar gre za dobve črni borzi. Te dobave so sicer zelo obščne, vendar v nasprotju z gospodarskimi odredba-mi in predpisi cen. Masien plen se je po-srečil te dni pripadnikom obmojne gos-podarske policije v Saclju. Zaustavili so dvo-vprežni voz, ki je bil namenjen v Mestre. Na vozu je bila redka dragocenost — 9 živih velikih mastnih prašičev, ki so bili zaplenjeni. Prašiči so bili last gospodarsva ACIENDA Agricola Boata Armando v Por-denonu. V ozadju je neki Jože Baldan z Jadranskega Primorja. Črno-borzičanca sta bila prijeta ter izročena pristojnim oblast-vom. Vseh devet prašičev pa je bilo stav-ljenih na razpolago redni potrošnji.

Iz Gorice

Prednaročila za december. Prehranjevalni urad v Gorici sporoča, da so potrebna prednaročila za racioniirana živila do 30. novem-bra. To velja tudi za tobak in sol. Val tr-govci na drobno morajo predložiti uradu prednaročilne odrezke do 2. decembra. — Prednaročila niso dopustna z izkaznicami drugih občin.

Nova cena zajcem in perutnini. Pokrajinsko združenje trgovcev v Gorici objavlja, da je bila določena nova cena zajcem po 100 lir kg, perutnini po 180 lir kg.

Zma se približuje. Zima je že potrkala na vrata. Sicer nas v Gorici sonce prav prijazno spremlja pri našem delu skoro v o-zimo, a je prenikajo, da bi imelo veliko to-plothe moči. Kljub videzu »pletnih dni moramo spraviti lahka oblačila in jih za-menjati s toplejšimi. Tudi ponči ne zado-šča več enojna odeja. Na vrsto so zopet prišle tanke, a goste zimse odeje in per-nice, seveda le pri tistihi, ki so si jih pe-skrbeli v zlatih, mirih h. šasih. Ravē se mora zadovoljiti ponči in podatvi z isto odejo, to je s svojo zakrpano suknjo. (Go-riški list).

Med mladinskimi knjigami

Janko Polák, Selanovi in drugi

To je zbirka povestic za otroke, poteka pa iz peresa pisatelja, ki utagne imeti ve-liko življenjske »skusenosti z otroki in do-bro pozna njihovo dušo. V knjigi »Sela-ovi in drugi« (izdala založba Ljudska knji-garnica, 96 strani, z ilustracijami Ivana Er-bežnika) je zbranih 29 črtic, torej sama proza. Ni lahko pisati dobro kratko prozo, zlasti še ne za otroke. V Polákovih zbir-ki je nekaj res dobrih, učinkovitih črtic, ki bralca takoj zgrabijo v svojo večje pri-povedovano vsebino. Polák je kot pripo-vednik nevsiljivo moralizujoč realist. Sno-vi ne začenja iz same fantazije, marveč iz resničnega življenja iz opazovanja razmer in posebej še otrok. Zato v tej zbirki ne najdeš pravljic, njena snov ne vpliva pre-dvsem na domišljijo, na čustveni svet otroka, na njegovo potrebo doživljanja skriv-nostnih, mističnih pojavov, marveč se bolj opira na razumsko stran bralca in ga uči opazovati in doživljati stvaren svet. Za Polákov mladinske povesti je nadalje značilno to, da se vse dogajajo na kmetih, tam, kjer so otroci v stalnem in živem stiku z naravo, zlasti z živalmi in kjer so vprašanja njihovega vsakdanjega življe-nja dokaj drugačna kakor pri mestnih vrst-nikih. Prav zaradi tega kontrasta utegne-lo biti zanimivo čtivo za mestne otroke. — Polák je veliko večino teh motivov iz življenja kmečke mladine nanizal okrog ene same družine — Selanovih in jim dal tako notranjo povezanost. Pisec pripoveduje jasno in nazorno, ponekod bi človek dejal: po učiteljsko; vendar pa to v pozitivnem smislu. Slog je preprost in čist. Jezik v glavnem prav dober; v vsem nas knjiga spominja našega starejšega mladinskega slovesja. Ivan Erbežnik je vsako povestico opremil z ilustracijo, ki izpopolnjuje

Oboroženi roparji so vdrl v stanovanje gospodinje Gerald Burgja v ulici Alviaao št. 2. Roparska trojka je za ustrahovala z orožjem, pretaknila vse stanovanje ter od-nesla dve zlati zapestni uri, 5000 lir goto-vine, radijski aparat in več perila. Burgja je po njihovem odhodu stekla na policijo, kjer je opisala svoj doživljaj. Policija pol-zveduje za roparji.

Nezgodna v Podgori. 49 letna gospodinja Bernardina Komavil iz Podgore je padla s stopnišča, ki vodi v njeno podstrešno stan-ovanje, v globino 10 m. Obležala je s po-škodbami na glavi in po vsem telesu. Pre-peljali so jo v gorisko bolnišnico. Njeno stanje je zelo resno.

V Krmini je gorilo. V poslopju Nikolaja Cabasa v Krmini je nastal požar, ki so ga krminski gasilci pogasili po dolgotrajnem gašenju. škodo cenijo na 15.000 lir.

Beleznica

KOLENDAR

Petek, 1. decembra: Natalija.

DANASNJE PRIKREDITVE

Kino Matica: Serenada.

Kino Slaga: Črni talar.

Kino Union: Majhna dekleta, velike skrbi.

DEZURNE LEKARNE

Danes: Mr. Sušnik, Marijin trg 5; Deu-klanjšček Dia, Gosposvetska cesta 4; Bo-hinec ded, Cesta 29, oktobra 31.

Zatemaitev od 16.40 do 7.

DRŽAVNO GLEDALIŠČE

DRAMA

Petek, 1. decembra: Zaprt.

Sobota, 2. decembra ob 16.30: September.

Red C.

Nedelja, 3. decembra ob 16.30: Življenje

je lepo. Izven. Cene od 40 lir navzdol.

*

Marcel Achard: »Življenje je lepo«. De-janje se dogaja v sodobnem času in po-kaže svet meščanskega življenja in azij brezdomcev, kjer najde zavetje pobego deklet. Godi se v Parizu.

Drama pripravlja kot naslednji premieri dramo Selme Lagerlöfove »Gösta Beringe v dramatični Begovine« in režiji Cirila Debeve, ter češko veseloigro avtorja Fr. Ks. Svobode »Poslednji mož« v prevodu in priredbi Frana Govekarja in režiji prof. Sesta.

OPERA

Petek, 1. decembra: Zaprt.

Sobota, 2. decembra ob 16.30: Jenufa. Iz-

ven. Cene od 60 lir navzdol.

Nedelja, 3. decembra ob 16.30: Clivia. Iz-

ven. Cene od 60 lir navzdol.

*

Janaček: »Jenufa«. Libreto je napisala Gabrijela Preissova. Dejanje se dogaja na vasi v hiši cerkvenice Buryje in obravna-va usodo njene pastorkne Jenufe. Prvo de-janje se godi v mlinu Buryjevih, drugo in tretje dejanje v cerkvenični hiši. — Med prvim in drugim dejanjem mine pol leta, med drugim in tretjim pa dva me-seca.

Radniška skupina Jadransko Primorje

RADIO LJUBLJANA

Petek, 1. decembra.

7.00—7.10: Poročila v nemščini. — 7.10—9.00: Jutranji koncert. Vmes: 7.30—7.40: Poročila v slovenščini. — 9.00—9.10: Poročila v nemščini. — 12.00—12.30: Napo-vede sporeda — nato: Opoldanski koncert. — 12.30—12.45: Poročila v nemščini, po-ročilo o položaju in poročila v slovenščini. — 12.45—14.00: Salonski orkester vodi Al-bert Dermelj. — 14.00—14.10: Poročila v nemščini. — 14.10—15.00: Vaška godba in sopranistka Stigra Branka spremljata: na harmoniki Avgust Stanko in na klari Fran Stanič. — 15.00—17.00: Prenos osrednjega nemškega sporeda (glasba). — 17.00—17.15: Poročila v nemščini in slo-venščini. — 17.15—17.30: Glasbena me-l. igra. — 17.30—18.00: Komorni zbor. — 18.00—18.30: Kmečki trio. — 18.30—18.45: »Iz našega leposlovja« — Franc Ksaver Meško: Poglavlje iz povesti »Na Poljanca«. — 18.45—19.30: Alctria. — 19.30—19.45: Poročila v slovenščini. — 19.45—20.00: Prenos branja članka ministra dr. Göbbel-sa iz tednika »Das Reich«. — 20.00—20.15: Poročila v nemščini. — 22.00: Prenos osred-njega nemškega sporeda: Drugo dejanje iz opere »Seviljski brivci«. — 22.00—22.15: Poročila v nemščini in napoved sporeda. — 22.15—23.00: Malo kramljanja, malo plesanja. — Plesni orkester vodi Dušan Prevorsek. — 23.00—24.00: Prenos osred-njega nemškega sporeda (glasba).

Kultura

Mitološko ozadje Finžgarjevih pravljic

II.

Redakcija izobražena se kaže v imenu Petrus, ki pa je tudi mogoče postavljeno na skušali dvigniti in ga popraviti, vendar mesto slično o zvenečega slovenskega ime-na (Petek »petišev«). Vsaka služba lunar-nega bitja pomeni njegovo življenje v mla-ju. Tipična je n. pr. Kurentova služba, ki konča s prvim krajcem. Dobri Kurent hodi po svetu in razdaja, kar je zaslužil; najprej vinarje, potem še suknjice. V tem se sklada s svetnikom Martinom, ki da ruje polovico svojega plašča! Makalona, ki ima Petrusov plašč, pa ga naspro-ti ne more »darovati«, ampak ga »zame-nja«, proda (v Finžgarjevem zapisu je ta plašč postaj n. jena oblika). Sledita sve-tla faza je prednost, ki jo Makalona uživa na dvoru pred drugimi deklami.

Odlek se Petrus zaradi prstana odloči od Makalona, doživita neena a o šievio temnih in svetlih men. Čeprav to ni bi-stveno, vendar domnevam, da je tudi tu nekdo razširil ali skretil pravljico. »Hu-dobin potepina« je ena izmed neštetihi, dovolj znanih zgodb o prevaranem hud-iču. Prevarajo ga ovčar, lovec, krojač in žena kmeta Zgube — nehote. Kot mešetar hoče Hudobin ujeti v svoje mreže Zgu-bovo domov, in pride z njim ponoči iz gostil-ne domov. Zena se repanči in jima priželi, da bi ju vzel »sam ta višji vrag iz dna pekla«. Tisti huj zaropota v krušni peči. pečnice se zamajejo in skozi nastalo raz-poko se prikaže dimnikar — deus ex ma-china — ki se ga huduč tako ustraši, da se bliskoma pobere s svojim denarjem! Kako pa pride ta dimnikar ponoči v krušno peč? »Spal je v hladni peči, da počaka jutra in

omete saje v dimniku. Ker je pa žena »pred isticjani zakurila, ga je spekle v podplate, risnil je kvilku in pod l. peč. Meni se pa zdi dimnikar, ki spi ponoči v peči, medtem ko Zguba popiva, le sumljiv. Spominjal me na rusko pravljico »Kako sena šel v Petrograd« (prevod Xave-ta Schaffgotscha, Insel-Verlag), kjer potepuh izganja »huduča« izza peči z vrelo vodo. Ta »huduč« pa je ženin ljub mec. Isto funk-cijo je imel v prvotni pravljici tudi naš dimnikar, dokler ni bil upor

